

Policy för upplåtelse av offentlig plats som förvaltas av gatu- och fastighetsnämnden i Stockholm

INLEDNING

Med offentlig plats menas i huvudsak gator, vägar, torg, parker och andra platser som redovisas som offentlig plats i detaljplan och som har upplåtits för sitt ändamål. I och med den nya ordningslagen från den 1 april 1994 har begreppet utvidgats så att det numera även inkluderar exempelvis innetorg och väntsalar.

Syftet med denna PM är att ge stöd och vägledning för både politiker och handläggare inom Stockholms Stad som kommer i kontakt med och handlägger frågor som gäller upplåtelse av offentlig plats i Stockholm. Den är i första hand menad för innerstaden, men kan i tillämpliga delar även användas för ytterstaden. Till vissa avsnitt kommer informationsskrifter och kartmaterial att arbetas fram under våren 1997. Dessa skall vidare visa stadens intentioner med hur offentlig plats bör användas, vilka regler som gäller samt var i gaturummet, på torgplatsen eller i parken olika aktiviteter är lämpliga.

LAGAR OCH BESTÄMMELSER

Polismyndigheten upplåter offentlig plats med stöd av *ordningslagen* (1993:1617) och *allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun*. Ansökan om att disponera offentlig plats inges till polismyndigheten. Denna inhämtar yttrande från kommunen innan tillstånd får meddelas. Om kommunen avstyrker får tillstånd inte medges. Polisen är även den myndighet som ska utöva kontroll att ordningslagen efterlevs och att tillståndshavarna håller sig till de riktlinjer som angivits av staden. Denna PM skall ge stöd och riktlinjer vid kommunens handläggning av olika ärenden gällande ansökan om upplåtelse av offentlig plats, som förvaltas av staden.

Den statliga trygghetsutredningen har under 1996 lagt fram ett förslag till omarbetning av ordningslagen. I korthet innebär detta att handläggningen av upplåtelser på offentlig plats, från tillståndsgivning till kontroll av efterlevnad av givna riktlinjer och föreskrifter, i framtiden kommer att skötas av kommunen. Polisen ska i detta förslag istället ikläda sig rollen som remiss-

instans med vetorätt. Remissförslaget behandlades av kommunfullmäktige under hösten 1996.

Förslaget innebär att Stockholm, liksom Göteborg och Malmö, ställer sig positiva till en sådan förändring av handläggningsförfarandet. Även polismyndigheten i Stockholm är positiv till de föreslagna förändringarna.

Handel på salutorg regleras av *torghandelsstadgan för Stockholm*. *Lagen om tillfällig försäljning* reglerar bl. a. vilken typ av försäljning som är tillståndspliktig.

Att uppföra byggnad eller reklamanordning på allmän plats kräver förutom polistillstånd även bygglov enligt *plan- och bygglagen*. Placering i närheten av motorväg eller motortrafikled utanför detaljplanelagt område kräver dessutom länsstyrelsens medgivande enligt 46 § *väglagen*.

Kommunen äger vidare rätt att enligt *avgiftslagen (1957:259)* uttaga avgift för upplåtelser på offentlig plats. Avgift skall utgå med belopp som kan anses skäligt. Grunder för beräkning av avgift beslutas av kommunfullmäktige, som fastställer högsta avgift gällande upplåtelse av offentlig plats. I vissa fall kan en avvikelse från denna högsta avgift vara motiverad. För att fastställa den enskilda tillståndshavarens avgift skall hänsyn tas förutom till ändamålet för upplåtelsen även till nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och till övriga omständigheter. En närmare förklaring av avgiftssättningen finns på sidan 4 i denna PM.

SYFTE MED UPPLÅTELSE AV OFFENTLIG PLATS

Avsikten med att upplåta offentlig plats för olika ändamål är inte i första hand att ge kommunen så mycket intäkter som möjligt. Upplåtelsen måste först och främst vara positiv för allmänheten och förhöja gatu- eller parkmarkens attraktionsvärde. Varje upplåtelse skall således medföra något positivt för allmänheten, såsom av allmänheten önskad service eller innebära ett eftertraktat estetiskt eller kulturellt inslag i gatu- eller parkmiljön. Vidare bör den enskilda upplåtelsen på ett naturligt sätt passa in i omgivningen. Vissa undantag ex. byggetablering måste dock ibland accepteras. Detta ska dock endast ske då etableringen inte går att lösa på annat sätt.

Gatu- och parkmarken är redan idag hårt utnyttjad. Ytterligare upplåtelser måste ske på ett sådant sätt att de störande moment som varje ny upplåtelse ofrånkomligen medför minimeras, både ur tekniska, estetiska och fysiska aspekter. Detta innebär att olika typer av verksamheter passar olika bra in i olika miljöer. En tillståndssökarens verksamhet kan vara ett eftertraktat och välkommet tillskott i gaturummet men vara yttersta olämpligt i parkmiljön.

Istället för att göra upplåtelser på offentlig plats bör man för vissa mer långsiktiga ändamål, t. ex. kiosker och båtuppläggningsplatser, sträva efter detaljplaneförändring så att upplåtelse kan ske i enlighet med jordabalkens regler om nyttjanderätt till fast egendom.

VAD ÄR OFFENTLIG PLATS?

Med offentlig plats menas i huvudsak gator, vägar, torg, parker och andra platser som redovisas som offentlig plats i detaljplan och som har upplåtits för sitt ändamål. I och med den nya ordningslagen från den 1 april 1994 har begreppet utvidgats så att det numera även inkluderar exempelvis innetorg och väntsalar. Enligt de lokala ordningsföreskrifterna för Stockholm är kommunen även tillståndsmyndighet för av kommunen förvaltade special- och kvartersområden som används för idrottsändamål, friluftsbad och andra områden för fritidsändamål som är tillgängliga för allmänheten. Dessa förvaltas dock vanligtvis inte av gatu- och fastighetsnämnden.

I stadsmiljön finns olika rum som är menade för olika ändamål. Även de delar av staden som utgör offentlig plats är menade för olika ändamål. En verksamhet kan passa utmärkt in i den ena miljön men vara direkt olämplig någon annanstans. Offentlig plats kan delas in i tre huvudkategorier: torg, gatumark respektive parkmark. Dessa har sedan i sin tur delats in i underkategorier med olika karaktärsdrag.

Gaturummet och torgplatserna utgör en stor del av den offentliga stadsmiljön. Olika gator tål olika belastning av olika typer av aktiviteter. I denna PM har gatorna delats in i underkategorier; bostadsnära resp. centrala gator och torg, speciella gatumiljöer, kulturhistoriska gatumiljöer, esplanader, trafikleder och övriga gatumiljöer.

Parkerna ställer andra krav på lämpliga aktiviteter än vad gaturummet gör. Vegetationen är känsligare för slitage än vad de hårdgjorda ytorna är. Olämpliga aktiviteter kan ställa till med stor skada, vilket medför stora kostnader för återställande. Även parkerna delas in i olika kategorier; kulturparker, bostadsnära parker, evenemangsplatser och naturområden. För dessa olika typer av gröna rum gäller olika riktlinjer.

KOMMUNENS AVGIFTER FÖR UPPLÅTELSE PÅ OFFENTLIG PLATS

Kommunen har laglig rätt att ta ut avgifter för användningen av offentliga platser inom detaljplanlagda områden, om platsen står under kommunens förvaltning och polisen har lämnat tillstånd till användningen. Avgiftsrätten finns angiven i lagen (1957:259) om rätt för kommunen att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, mm. Ett giltigt tillstånd är en förutsättning för att kommunen skall ha rätt att ta ut avgift. Avgiftslagen klargör att avgiften skall bestämmas enligt den taxa som kommunfullmäktige fastställt. "Avgiftsnormer för upplåtelse av offentlig plats" redovisar högsta avgifter gällande upplåtelser av offentlig plats. Taxan för den enskilda tillståndshavaren bestäms av behöriga handläggare inom de ramar som fastställts av kommunfullmäktige.

För vissa typer av upplåtelser gäller en fast taxa. För andra typer av upplåtelser varierar avgiften beroende på olika faktorer i det enskilda fallet inom de ramar som fastställs av kommunfullmäktige. Avgiften skall sättas till ett belopp som kan anses skäligt med hänsyn till ändamålet av upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter.

*Ändamålet med upplåtelsen	Olika ändamål med upplåtelse på offentlig plats redovisas på sid 9, "Ändamål för upplåtelse av offentlig plats".
*Nyttjarens fördel av upplåtelsen	- hur stort markutrymme upplåtelsen avser - platsens belägenhet - trafikintensitet - beräknad normalvinst för denna typ av rörelse
*Kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen	- dyrare driftskostnader - ökade underhållskostnader - administrativa kostnader - ekonomisk värdering av det intrång som upplåtelsen medför

PARKER - GRÖNA YTOR

Allmänt om stadens gröna rum

Stockholm är en stad med ett stort inslag av gröna områden. Dessa har en mycket stor betydelse för stadens utseende samt för stadsbornas och besökarnas trivsel. Parkerna utsätts dagligen för ett stort slitage. För att grönskan skall kunna klara dessa påfrestningar är det av största vikt att nya aktiviteter är genomtänkta och anpassade så att den belastning de ofrånkomligen medför minimeras innan de tillförs parken.

En upplåtelse bör tillstyrkas om den är positiv för parken och för parkens besökare. Stadsbilden får inte påverkas negativt. Upplåtelsen bör naturligt höra hemma i parken. Undantag byggetableringar då ingen annan lösning finns att tillgå. Skötseln av parken får inte försvåras, och den befintliga vegetationen måste skyddas. Ej heller får tillgängligheten för allmänheten förhindras. Ges tillstånd till verksamhet i eller i direkt anslutning till parken bör det speciellt påpekas att transporter med motordrivna fordon inte är tillåtet på parkvägarna. Parkering tillåts inte på gröna ytor. Träd och buskar skall skyddas från åverkan i enlighet med bestämmelser i Teknisk handbok. Besiktning av parken bör ske både före och efter upplåtelsen om denna pågår under en kortare tid. Pågår verksamheten under längre tid måste besiktningar även ske kontinuerligt under verksamhetens gång.

I "Evenemangsplatser - Riktlinjer för lämplighetsbedömning av mark för evenemang i Stockholms innerstad" finns en utförlig listning av innerstadens parker.

Kulturparker

Exempel: Humlegården, Berzelii park, Observatorielunden och Mariatorget.

De flesta av innerstadsparkerna är till sin karaktär kulturparker. De utgör andningshål i den hektiska staden. Besökarna ska ges tillfälle till rekreation och även en stunds lugn och stillhet. Parkerna utsätts dagligen för stort slitage i och med att de nyttjas av en stor mängd besökare, både i sin funktion som parker för rekreation för boende och arbetande i närheten samt som transportsträckor för fotgängare. I dessa parker bör staden vara mycket restriktiv med upplåtelser. Stor hänsyn skall tas till parken såväl ur estetisk synpunkt som ur slitagesynpunkt.

Aktivitetspark

Exempel: Rålambshovsparken, delar av Vasaparken och Vitabergsparken

Dessa parker används idag till en mängd olika aktiviteter, både permanenta och säsongbetonade. Många besökare kommer till dessa parker just för de aktiviteter som erbjuds. Aktiviteter skall så långt möjligt hänvisas till hårdgjorda ytor. Om gröna ytor används kan samma område ej användas för ofta. Vegetationen måste hinna återhämta sig mellan upplåtelseerna. Vissa upplåtelser, såsom kiosker, serveringar och dylikt, kan med fördel förläggas till gatumark i direkt anslutning till parken.

Evenemangsplatser

Exempel: Cirkusplatsen på Gärdet, Kungsträdgården

Stora arrangemang skall styras till lämpliga platser, i första hand till hårdgjorda ytor. Används gröna ytor får dessa inte användas för ofta. Mellan varje arrangemang måste så lång tid löpa att vegetationen hinner återhämta sig. Detta måste bestämmas från fall till fall, beroende på plats, arrangemangets storlek, väderlek och liknande. Speciella bestämmelser råder för varje evenemangsplats. För ingående information om lämpliga evenemangsplatser, se "Evenemangsplatser - Riktlinjer för bedömning av mark för evenemang i Stockholms innerstad".

Bostadsnära parker

Exempel: Fatbursparken, Tessinparken, de flesta parkerna i ytterstaden.

Dessa parker är lokaliserade i områden med övervägande bostäder. De nyttjas huvudsakligen av närboende och av dem som arbetar i dess direkta närhet. Här kan upplåtelser tillstyrkas om de är positiva för de närboende, och med erforderligt skydd av befintlig vegetation.

Naturområden

Exempel: Djurgården, ytterstadens samtliga naturområden.

Att i en storstad som Stockholm ha tillgång till oförvanskade naturområden är en enorm tillgång både för stadsborna och för stadens besökare. Dessa områden skall få vara just naturområden med minsta möjliga inslag av kommersiella aktiviteter. I möjligaste mån skall endast sådana upplåtelser som ger friluftsinriktad service till naturområdets besökare tillåtas. Om tillstånd ges till större evenemang, typ motionslopp eller liknande, får detta inte innebära slitage av känsliga naturtyper eller långvarig störning på djurlivet.

Det får heller inte ske för ofta. Vegetationen måste ges tillfälle att återhämta sig. Start och mål där mycket människor förväntas samlas ska förläggas till evenemangsplatser.

GATOR OCH TORG - HÅRDGJORDA YTOR

Allmänt om gator och torg

Gaturummet tillhör alla. Det ska nyttjas för en mängd olika ändamål för att staden skall fungera. Det är därför nödvändigt att ställa krav på utformningen av de aktiviteter och företeelser som skall inrymmas i gaturummet.

Stockholms stadsmiljö är idag övermöblerad och ger ett rörigt intryck. Den offentliga platsen är full med både lagliga upplåtelser och verksamheter utan tillstånd. En europeisk jämförelse visar att styrningen av stadsmiljön är betydligt strängare på andra håll. Allt fler europeiska städer strävar efter att skapa en samstämd och behaglig stadsmiljö.

Upplåtelser kan tillstyrkas om...

- ... de är till nytta för medborgarna.
- ... tillgängligheten för handikappade ej försvåras.
- ... drift- och underhållsarbeten, framkomlighet får inte försvåras
- ... trafiksäkerheten får inte försämrats
- ... stadsbilden och miljön inte påverkas negativt.
- ... anläggningar uppförs i enlighet med Gfk's gatumiljöprogram, t. ex "Möbleringsprogram för Stockholms gator och parker".
- ... ytan tål påfrestningen.

Det är av största vikt att staden arbetar för att komma till rätta med allt utnyttjande av offentlig plats utan tillstånd, såsom otillåten reklam och uppställning av olika slag.

Bostadsnära gator och torg

De allra flesta gator i Stockholm är bostadsnära gator med omkringliggande miljö av bostäder och arbetsplatser blandat. Även dessa gator är idag hårt belastade av olika typer av aktiviteter, såväl lagliga upplåtelser som olagliga ianspråktaganden.

Upplåtelser kan tillstyrkas om de stämmer överens med de tidigare uppräknade grundförutsättningarna för ett tillstyrkande, samt om upplåtelsen är positiv för de närboende.

Centrala gator och torg

Exempel: Götgatan

De centrala gatorna och torgen har ett livligare butiksliv samt en större mängd arbetsplatser och besökare än de bostadsnära. De är mycket hårt belastade idag. Stor hänsyn måste tas till existerande affärliv samt till framkomlighet och säkerhet, både för fotgängare och andra trafikanter.

Speciella gatu- och torgmiljöer

Exempel: Kungsgatan, Drottninggatan, Biblioteksgatan, Stureplan, Sergelgatan, Sergels Torg, Östermalmstorg, Hötorgscity och Norrmalmstorg.

Dessa gator och torg har var och en sin speciella karaktär. Det är av största vikt att utformningen av upplåtelser för olika ändamål följer specifika riktlinjer som gäller för dessa gatu- och torgmiljöer. Mycket hårda krav ställs på utformning av olika typer av fasta anordningar, kiosker, reklam etc, som tillförs denna miljö.

De speciella gatu- och torgmiljöerna utgör knutpunkter och mötesplatser som uppskattas både av stockholmarna och av stadens besökare. Det är av största vikt att dessa platser hålls fria från längre, platskrävande upplåtelser.

Kulturrehistoriska gatumuljöer

Exempel: gränderna i Gamla Stan.

De kulturrehistoriska gatumuljöerna ställer mycket speciella krav på de aktiviteter som eventuellt kan tillföras den känsliga miljön. Staden skall vara mycket restriktiv med upplåtelser. Tillstånd kan endast komma ifråga om upplåtelsen är positiv för den kulturrehistoriska miljön. Mycket stora krav ställs på utformning av eventuella anläggningar.

Esplanader

Exempel: Valhallavägen, Karlavägen, Strandvägen, Erik Dahlbergsgatan, Narvavägen och Katarina Bangata.

Esplanader är gator med trädplanteringar och gångstråk i mitten. Dessa utgör välbehövliga grönstråk i stenstaden samtidigt som träden dämpar trafikens negativa bieffekter. Staden skall vara restriktiv med upplåtelser på esplanaderna, men sådana upplåtelser som naturligt hör hemma här eller som ger service till de trafikanter som nyttjar mittstråken kan tillåtas.

Trafikleder

Trafikledernas huvudsakliga ändamål är att leda motortrafiken. Vissa typer av upplåtelser, såsom exempelvis hänvisningsskyltar, kan tillstyrkas i denna miljö. Dock gäller idag stor restriktivitet vad gäller andra skyltar än ren vägvisning. Trafikantens uppmärksamhet ska vara på trafiken.

Kajer, strandområden och vatten

Stockholms stadsbild består av mycket vatten. Det är viktigt att bevara Stockholms vatten och stränder, både naturstränder och kajer, så att alla medborgare kan nyttja dem. Upplagsplatser för båtar skall i första hand förläggas utanför innerstadsområdet. Det kan bara komma ifråga på områden som inte är attraktiva för annan form av verksamhet eller rekreation, såsom i direkt anslutning till större trafikleder eller liknande. Upplåtelser för bryggor i innerstaden är däremot ett positivt inslag i stadsbilden. Dock skall inte grindar med taggtråd och annat som förhindrar besökare att gå på bryggorna tillåtas.

Evenemang på vatten bedöms restriktivt efter samråd med Miljöförvaltningen.

ÄNDAMÅL FÖR UPPLÅTELSE AV OFFENTLIG PLATS

Med taxa menas aktuell av kommunfullmäktige fastställd taxa, benämnd "Avgiftsnormer för upplåtelse av offentlig plats".

Kiosker, serveringar, försäljningsplatser m m

Platser för **julgransförsäljning** utses av Gfk i samråd med polisen. Avgift utgår enligt taxa.

Julmarknad se offentliga tillställningar.

Nya kioskplatser för säsongsmässiga kiosker prövas av Gfk i samråd med stadsbyggnadskontoret. Fasta kioskplatser skall om möjligt inte upplåtas på offentlig plats. För fasta kioskplatser med långsiktigt användande bör detaljplaneförändring ske, så att upplåtelsen kan ske i enlighet med arrendelagstiftningen. Bygglov krävs. Mark för säsongsmässiga kiosker får disponeras under tiden 1 april t.o.m. 30 september.

Avgift utgår enligt taxa.

Tillstånd för tillfälliga platser för försäljning av **korv från låda** ges för sex månader åt gången. Tillstånd ges till fysisk person eller firma och bara en plats inom närområdet per sökande. Avgift utgår enligt taxa.

Tillstånd för **loppmarknad** ges till idéella organisationer, skolor, bostadsrätts- och hyresgästföreningar med lokal anknytning. Ingen avgift utgår.

Platser för **lotteribodar** tas gemensamt fram av Gfk och polisen. Särskild platslista finns. Ingen avgift utgår.

Vad avser **permanent gångbaneserveringar** skall fastighetsägaren eller tomträttsinnehavaren vara avtalspart. Bygglov krävs. Mark för **säsongsmässiga gångbaneserveringar** får disponeras i huvudsak under tiden 1 april till 30 september. Bord och stolar kan med fördel ställas direkt på gångbanan, och avgränsas med enkla staket, annars krävs bygglov. Uteserveringen skall vara utformad så att den är tillgänglig även för funktionshindrade. För försäljning av öl klass II eller starkare, vin- och spritdrycker krävs speciellt utskänkningstillstånd. Avgift utgår enligt taxa.

För **skyltskåp** krävs bygglov. Avgift utgår enligt taxa.

För **skyltvaror** och demonstrationsobjekt tillstyrker Gfk i regel en maximal yta motsvarande butikens längd begränsat till 0,5 m i innerstaden, 1,0 m i ytterstaden från fasadlivet. Området bör markeras på ett sådant sätt att framkomligheten inte försvåras för synskadade.

Med **tillfällig försäljning** menas sådan försäljning som endast tillfälligt och i obetydlig omfattning tar offentlig plats i anspråk. För tillfällig försäljning krävs tillstånd inom cityzonen samt på övriga angivna platser i lokala ordningsföreskrifter § 16. Tillstånd medges för max 3 dagar. Avgift tas ut enligt taxa. För övriga platser krävs ej tillstånd. Försäljning från bil, moped, cykel, vagn eller bord medges inte. Detta gäller även **ambulerande försäljning och kringföringshandel**.

Torgstånd på Hötorget, Medborgarplatsen och Östermalmstorg upplåtes av Saluhallsförvaltningen. På övriga salutorg upplåter respektive stadsdelsnämnd fr o m 1 januari 1997 platser för torgstånd. Andra platser än på salutorg upplåtes av Gfk i begränsad omfattning. Avgift utgår enligt taxa.

Tillstånd krävs inte för **tryckta skrifter, välgörenhets- och demonstrationsmärken**. För **bokbord** förutsätts dock att försäljningen begränsas till tre- till fyra tillfällen per månad samt högst två timmar åt gången. Bokbordet får inte vara större än 1 x 2 m.

Reklam och skyltar

Banderoller och flaggspel eller liknande över gågator där budskapet inte är uttalat kommersiellt tillstyrkes generellt. Är budskapet uttalat kommersiellt bedöms ansökan från fall till fall. Ansökan från lokala företagarföreningar

och liknande bedöms om möjligt positivt. Beträffande andra lägen än gågator skall stor restriktivitet råda, främst av trafiksäkerhetsskäl. Avgift utgår enligt taxa, med undantag för politiska budskap under valår, där avgift ej utgår. För kommersiell **flaggning och flaggstänger** utgår avgift enligt taxa.

Ett utredningsarbete pågår för närvarande om **evenemangsbanér**. Lämpliga platser kommer att ses ut vid infarter till innerstaden och vid speciellt utvalda platser. Dessa kommer att upplåtas av Gfk för marknadsföring av större idrotts- och kulturevenemang.

En samordnad skylt för **företagsinformation inom industriområden** kan med fördel tillstyrkas. Avgift utgår enligt taxan.

Reklamanordning och reklampelare kräver bygglov. Avgift utgår enligt taxa.

Tillstånd för **stuprörsaffischering** eller liknande på sådana husväggar, stuprör etc som vetter mot offentlig plats utfärdas av polisen utan hörande av Gfk. Ingen avgift utgår. Tillstånd krävs inte för näringsidkare att sätta upp mindre annonser som gäller rörelsen på byggnad där rörelsen bedrivs.

Gfk avstyrker generellt uppställning av **vippskyltar, gatuutropare utanför affärer, kiosker, serveringar mm**. Gfk kan dock upplåta mark för permanenta, upplysta skyltar, s.k. **varumärkesskyltar** i anslutning till bensinstationer mm. För dessa krävs dock bygglov. Avgift utgår enligt taxa.

För **byggskyltar** krävs bygglov om skylten är större än 15 kvm. Avgift utgår enligt taxa.

Ansökan om **vägvisningsskyltar** handläggs av Gfk. Tillstånd ges med stor restriktivitet. Tillstånd ges exempelvis endast till pastorexpeditioner, vårdcentraler, stadsdels- och medborgarkontor, bibliotek mm. Skyltarna skall vara vita med svart text. Tillverknings- och uppsättningskostnader debiteras. I övrigt utgår ingen avgift. Om skylten bedöms som hänvisning men ej vägvisning enligt Gfk's vägvisningspolicy ska avgift tas ut enligt taxan. Bygglov erfordras.

Disposition av offentlig plats i samband med allmänna sammankomster, offentliga tillställningar, sport och idrott

Med **allmän sammankomst** avses sammankomst som anordnas för allmänheten eller till vilken allmänheten äger tillträde. Exempel är opinionsyttring, allmän teaterföreställning, konsert, religiöst möte etc.

Allmänna sammankomster då större publikmängd förväntas samlas på en och samma plats, hänvisas till i innerstaden utpekade evenemangsplatser.

För religiösa tälmöten och entréavgiftbelagda sammankomster utgår avgift enligt taxa. I övriga fall utgår ingen avgift.

Med **offentlig tillställning** avses enligt ordningslagen tävling och uppvisning i sport och idrott, danstillställning, cirkusföreställning, tivoli, marknad och mäsas. Upplåtelse medges i första hand till idéell förening eller organisation samt i andra hand till företag, företagarförening eller privatperson. På utsedda platser bör en viss tid löpa mellan arrangemangen.

Arrangemang där större publikmängd förväntas samlas på en och samma plats, hänvisas i innerstaden till utpekade evenemangsplatser, se "Evenemangsplatser".

För **cirkus** medges tillstånd i innerstaden endast på de i "Evenemangsplatser" redovisade cirkusplatserna. På övriga platser medges ej tillstånd.

Avgift utgår enligt taxa för cirkusföreställning, tivoli, marknad och mäsas samt övriga entrébelagda arrangemang.

Stor restriktivitet råder vad gäller platser för **tälmöten** i innerstaden. Om de tillåtes hänvisas de till de speciella evenemangsplatserna. Se vidare "allmän sammankomst" ovan.

Byggetableringar

Byggnadsetableringar och byggnadsställningar skall om möjligt förläggas till den egna tomtmarken. Om detta inte är möjligt eller förenad med stora kostnader tillstyrker Gfk upplåtelse. I första hand ska då hårdgjorda ytor användas. Etablering på grönytor tillstyrks endast undantagsvis och om inga andra möjligheter finns att tillgå. Ianspråktagna ytor skall ovillkorligen skyddas i enlighet med Gfk's anvisningar för respektive etablering. Besiktning ska göras både före och efter etablering.

Både upplag för material till byggnadsställning och etablering av byggnadsställning skall tidsbegränsas och maximeras till yta. För upplag för material till byggnadsställning gäller en maximal yta om 25 kvm. Etablering av byggnadsställning tidsbegränsas i innerstaden till max 6 månader. Gfk avgör byggnadsställningens bredd. Avgift utgår enligt taxa.

Uppställning av **containrar** är alltid tidsbegränsad, maximalt kan tillstånd ges 6 månader. Containern skall vara tydligt märkt med ägarens eller brukarens namn, adress och telefonnummer. Den skall även vara försedd med reflexer samt vara övertäckt. Avgift utgår enligt taxa.

Tillstånd för **skylifts, kranar etc** består av två delar; en transportplan/dispens för framförande av tunga fordon samt ett upplåtelsestillstånd om uppställningen tar offentlig plats i anspråk och skall vara längre än vad som kan anses vara tillfälligt. Utredning om handlägningsförfarandet pågår för närvarande. Avgift utgår enligt taxa, se bilaga 1.

Transport över gångbana. Om transport över gångbana är nödvändig vid byggetablering på tomtmark eller av annan anledning skall gångbana och kantsten ovillkorligen skyddas på sådant sätt som föreskrivs i tillståndet. Aktuell transportsträcka skall utmärkas och/eller avskärmas på sådant sätt att fotgängare och andra trafikanter inte kan komma till skada. Avgift uttas i enlighet med taxa.

Byggnader

Vid till exempel ombyggnad och tillfälliga bostadsbehov medges tillstånd för **evakueringsbostäder och tillfälliga byggnader för kommersiellt ändamål** efter det att andra lösningar först prövats. Avgift utgår enligt taxa.

Nya platser för **telefonkiosker, nät- och likriktarstationer, telemaster** prövas av Gfk. Bygglov krävs. Avgift utgår enligt taxa.

Övrigt

Båtupplägningsplatser och bryggor. Stockholms stadsbild består av mycket vatten. Det är viktigt att bevara Stockholms vatten och stränder, både naturstränder och kajer, så att alla medborgare kan nyttja dem. Upplägsplatser för båtar skall i första hand förläggas utanför innerstadsområdet. Endast områden som inte är attraktiva för annan form av verksamhet eller rekreation kan komma i fråga, såsom i direkt anslutning till större trafikleder eller liknande. Upplåtelser för bryggor i innerstaden är däremot ett positivt inslag i stadsbilden. Dock skall inte grindar med taggtråd och annat som förhindrar besökare att gå på bryggorna tillåtas. Upplåtes offentlig plats för båtupplägningsplats eller brygga utgår avgift, som skall vara jämförbar

med den arrendeavgift som skulle ha uttagits om området hade kunnat arrenderas ut i enlighet med jordabalkens regler om arrende.

Camping får enligt de lokala ordningsföreskrifterna § 17 ej ske på offentlig plats. För detta ändamål finns speciellt avsedda campingplatser.

Tillstånd för **filminspelning** på offentlig plats ges om tillgängligheten för allmänheten inte försvåras mer än nödvändigt, om renhållningen och framkomligheten inte försvåras påtagligt samt om stadsbilden och miljön inte påverkas negativt. Avgift utgår enligt taxa.

Särskilt avtal reglerar platser för **postens buntlådor**. Avgift utgår enligt taxa.

Tillstånd för **tidningslådor** utfärdas av polisen, utan hörande hos Gfk.

För disposition av mark för **tillfarter, trappor, ramper mm** krävs bygglov. Avgift utgår enligt taxa, dock ej för handikappramper. För dessa tas ingen avgift.

Gfk avstyrker generellt uppställning av **trådburar och tomemballage** utanför butiker, serveringar, kiosker mm.

Tid för uppställning av **valbodar och valaffischering** bestäms i samråd med de politiska partierna, polisen och Gfk. Placering av bodarna sker enligt separat förteckning. Ingen avgift utgår.

I Gfk's miljöpolicy fastslås att kontoret skall verka för att minska användningen av ändliga resurser genom hushållning, återvinning och återanvändning och minska spridningen av ämnen som är skadliga för hälsa och miljö. **Återvinningskärlen** spelar en viktig roll i miljöarbetet.

Uppställning av återvinningskärl bör i första hand ske på tomtmark. Där detta inte är möjligt kan uppställning på offentlig plats komma i fråga. Dessa skall placeras så att det är enkelt för medborgarna att nyttja dem, men också så att de i minsta möjliga mån försvårar renhållning och underhållsarbeten. Bygglov erfordras. Avgift utgår enligt taxa.